

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Tynjälä, Päivi; Virtanen, Anne

Title: Monipuolinen pedagogiikka tukee työelämätaitojen kehittymistä

Year: 2017

Version:

Please cite the original version:

Tynjälä, P., & Virtanen, A. Monipuolinen pedagogiikka tukee työelämätaitojen kehittymistä. Ruusuipuiston uutiset, (2).
<https://peda.net/jyu/ruusuipuisto/uutisarkisto/2-2017-luonnos/2-tyoelamataitojen%20kehittyminen>

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Monipuolinen pedagogiikka tukee työelämätaitojen kehittymistä

Työelämässä tarvittavat taidot eivät kehity pelkästään luentoja kuuntelemalla ja kirjoja pöytäällä. Sen sijaan 2000-luvun työelämässä tarvittavien taitojen oppiminen vaatii erityisesti yhdessä työskentelyä ja pohdiskelua pienissä ryhmissä, ongelmanratkaisutehtäviä sekä käytännön harjoittelua.

Viime vuosina työelämää koskevassa keskustelussa on painotettu sosiaalisten taitojen merkitystä alalla kuin alalla. Tutkimusten mukaan nopeasti muuttuvassa työelämässä yhteistyötaitojen ohella korostuvat myös monet muut yleiset valmiudet, kuten ajattelu- ja ongelmanratkaisutaidot sekä luovuus. Pelkkä oman alan osaaminen ei siis riitä, vaan työpaikoilla tarvitaan ja arvostetaan varsin erilaisia yleisiä taitoja.

Luonnollisesti työelämätaitoja opitaan parhaiten ”oikeissa töissä”. Esimerkiksi työelämään tutustuminen (TET), harjoittelut ja työssäoppimisjaksot tarjoavat koululaisille ja opiskelijoille tähän mahdollisuuksia. Tutkimustiedon perusteella työpaikalla tapahtuva oppiminen onkin erittäin tärkeää osaamisen kehittämisessä.

Vastavalmistuneet ovat usein kokeneet työelämävalmiutensa puutteellisiksi, minkä vuoksi viime vuosina on alettu lisätä työharjoittelun ja työssäoppimisen osuutta sekä ammatillisessa että korkea-asteen koulutuksessa. Tutkimusten mukaan opiskelijat kokevat oppineensa parhaiten työpaikalla silloin, kun kouluoppiminen ja työssä oppiminen linkittyvät läheisesti toisiinsa. Toisaalta on osoitettu, että työelämävalmiuksia on mahdollista oppia myös koulunpenkillä, kunhan opetus- ja oppimismenetelmät ovat riittävän monipuolisia.

Ajattelutaitoja opitaan ongelmia ratkaisemalla

Viimeaikaisten tutkimustemme mukaan työelämätaitojen oppimisessa opetusmenetelmien moninaisuus on keskeistä. Vuorovaikutustaitoja opitaan työskentelemällä toisten kanssa ja jakamalla omia kokemuksia. Ongelmanratkaisutaitoja edistetään, kun teoriaa ja käytäntöä yhdistetään esimerkiksi ratkomalla käytännön ongelmia teorian avulla. Kriittistä ajattelua ja luovuutta tuetaan kannustamalla oppilaita ja opiskelijoita pohdintaan ja kokeiluihin. Avoin ilmapiiri, jossa jokainen uskaltaa ilmaista itseään, on myös ensiarvoisen tärkeää. Hyväksi koettu oppimisilmapiiri selittää varsinkin luovuuteen liittyvien taitojen oppimista.

Sen sijaan perinteiset opetuksen muodot, kuten luennointi, lukeminen ja yksin tekeminen ovat tutkimuksissamme olleet negatiivisesti yhteydessä yleisten taitojen oppimiseen. Toisin sanoen mitä enemmän opetuksessa on käytetty näitä opettamisen ja oppimisen muotoja, sitä vähemmän opiskelijat ovat kokeneet tällaisilla kursseilla oppineensa yleisiä taitoja. Tulokset eivät toki merkitse, että luennot, lukeminen ja itsenäinen työskentely olisivat tarpeettomia. Päinvastoin, niillä on keskeinen merkitys teoreettisen ymmärryksen kehittymisessä. Luentojen ja kirjallisuuden lukemisen yhteyteen olisi kuitenkin hyvä kytkeä myös työmuotoja, joissa teorian tietoa käytetään yhteistoiminnalliseen ongelmanratkaisuun.

Vaikka oppimista viedään työpaikoille, opettajan merkitys ei katoa

Erityisesti ammatillisessa koulutuksessa oppimista ollaan siirtämässä yhä enemmän työpaikoille. Tämä ei kuitenkaan tee opettajan työtä tarpeettomaksi – päinvastoin. Opettajat kouluttavat työpaikkaohjaajia, ohjaavat opiskelijoita teorian ja käytännön yhdistämisessä ja arvioivat oppimista. Koulun ja työpaikan välinen yhteistyö onkin avainasemassa työssäoppimisen järjestelyissä ja opiskelijoiden oppimisen tukemisessa.

Työpaikat ovat erilaisia sen suhteen, miten hyvin ne tukevat oppimista. Toisaalta on työpaikkoja, joilla on koulutettuja ja osaavia työpaikkaohjaajia, ja joissa opiskelijoita kannustetaan aktiiviseen työyhteisön jäsenyyteen. Toisaalta on myös työpaikkoja, joissa ei juuri osata tukea työntekijöiden saati sitten opiskelijoiden oppimista. Pedagogiikan ammattilaisilla eli opettajilla onkin tärkeä tehtävä myös työssäoppimispaikkojen arvioinnissa. Tärkeää on, että opiskelijat saavat tehdä monipuolisia tehtäviä, heidän kanssaan keskustellaan työhön liittyvistä asioista, kysytään heidän näkemyksiään ja annetaan heidän esittää kehittämideoita. Virheetkin nähdään oppimismahdollisuuksina.

Tutkimus osoittaa kiistattomasti monipuolisten opetusmenetelmien, koulutuksen ja työelämän yhteistyön sekä opettajien tärkeän roolin työelämätaitojen oppimisessa. Työelämän ja koulutuksen yhteistyö edistää myös valmistuneiden työllistymistä. 2000-luvun työelämässä tarvittavien taitojen oppiminen vaatii pienissä ryhmissä kasvokkain tapahtuvaa opetusta sekä ohjausta teorian ja käytännön yhdistämisessä ja itsearviointitaitojen kehittämisessä. Näihin tarvitaan vahvaa pedagogista osaamista.

Päivi Tynjälä ja Anne Virtanen

Kirjoittajat työskentelevät [Koulutuksen tutkimuslaitoksessa](#). Professori [Päivi Tynjälän](#) (vas.) tutkimusalueena on opetus ja oppiminen korkeakoulutuksessa ja hän toimii tutkimuslaitoksen Oppiminen, opettajuus ja oppimisympäristöt -painoalueen toisena johtajana. Yliopistotutkija [Anne Virtanen](#) työskentelee parhaillaan Suomen Akatemian rahoittamassa Preparing teacher students for 21st century learning practices: Ways of thinking and working ([PREP21](#)) - tutkimushankkeessa.

Lähetä palautetta kirjoittajille: paivi.tynjala@jyu.fi tai anne.virtanen@jyu.fi

Kuvat: Martti Minkkinen